

Aleg. 227

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek dla gmin względnie straży pożarnych.

Wysoki Sejmie!

Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych wielokrotnie uważał się, że organizowanie straży pożarnych natrafia na wielkie trudności a często wprost jest niemożliwym z powodu braków funduszy, czyto u gmin, czy u powstających w gminach ochotniczych straży, sprawienie sikawki, bez której o obronie pożarnej mowy być nie może.

Na pomoc w tym względzie ze strony kraju nie mogą gminy liczyć, gdyż Wydział krajowy nie rozporządza dotychczas żadnymi funduszami na te cele, a pomoc Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych ogranicza się dla szczupłości jego funduszy tylko do sporadycznych wypadków.

Wobec tego i z uwagi, że opłakane stosunki bezpieczeństwa ogniowego po wsiach i miasteczkach wymagają jak najrychlejszej poprawy i że akcja powinna być powszechną i potrzebuje wielkiego wkładu pieniędzy, przedstawił krajowy Związek Wydziałowi krajowemu myśl utworzenia krajowego funduszu pożyczkowego w kwocie 100.000 K. na zakupno sikawek dla gmin, względnie straży pożarnych.

Krajowy Związek podnosi przytem, że dla bardzo wielu gmin w naszym kraju nabywanie sikawek jest dostępne tylko przy pomocy dogodnej ratalnej spłaty

Dopóki istniało Gal. akc. Towarzystwo handlowe, korzystały gminy z udzielanego przez nie na ten cel kredytu, po zlikwidowaniu zaś Towarzystwa utraciły gminy możność zaopatrywania się w sikawki, prywatne bowiem przedsiębiorstwa ubogiej gminie kredytu nie udzielają.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie udziela wprawdzie kredytu na zakupno taborów pożarnych, jednak udziela go przedewszystkiem tym gminom, w których za pośrednictwem Towarzystwa ubezpieczono znaczną część mienia i budynków, lub które same o taki kredyt Towarzystwa się starały. Skutkiem tego pomoc Towarzystw jakkolwiek bardzo cenna, zasadniczo uwzględnia tylko interesa poszczególnych miejscowości.

Tymczasem potrzeba wymaga, ażeby akcja organizacyjna była ile możności systematyczną, powszechną i prowadzoną całemi okolicami kraju równocześnie.

Fundusz projektowany nie ulegnie zużyciu, gdyż udzielane z niego zasiłki byłyby zwrotne i oprocentowane.

Dla szczegółowego rozpatrzenia tego projektu sprosił Wydział krajowy Komisję złożoną z 3 reprezentantów Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, Prezesów Rady powiatowej w Krakowie i Sokalu jako reprezentantów powiatów, w których gorliwie wspierano organizację obrony pożarnej, dalej prezeza Związku Kółek rolniczych i reprezentanta Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

Narada pod przewodnictwem Szefa Departamentu I. odbyła się dnia 6. maja 1903 a rezultat jej jest następujący:

Wszyscy członkowie ankiety uznali jednomyślnie potrzebę utworzenia projektowanego funduszu pożyczkowego, wszyscy bowiem wyrazili przekonanie, że przeważna część gmin wiejskich i małomiejskich bez pomocy kredytowej, nie jest w stanie zaopatrzyć się w sikawki.

Na uzasadnienie skuteczności zamierzonej akcji przytoczono dodatnie rezultaty podjętej w tym kierunku działalności Wydziału powiatowego w Sokalu, gdzie gminy korzystały z kredytu otworzonego im przez Reprezentację powiatu w wysokości 30.000 koron. Obecnie wszystkie gminy tego powiatu w liczbie 95 posiadają zorganizowane straże pożarne, a każda z tych straży posługuje się sikawką o konstrukcyi odpowiadającej miejscowej potrzebie. Wszystkie te straże funkcyonują dobrze a gminy wyrównały w całości swe zobowiązania.

Za skutecznością pomocy kredytowej a zarazem za bezpieczeństwem pożyczek przemawiają nadto wyniki dwudziestoletniej działalności Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na polu podnoszenia obrony pożarnej w kraju.

Towarzystwo to (podług wykazu przy Komisji przedstawionego) udzieliło od r. 1882 do r. 1902 pożyczek na zakupno sikawek i przyrządów ogniowych w łącznej sumie 441.000 koron.

Pożyczki były oprocentowane początkowo po 5%, od r. 1894 po 4%.

Gminy, które korzystały z tych pożyczek, spłacały według oświadczenia Reprezentanta Towarzystwa przypadające raty zawsze regularnie.

Ścisła zaś kontrola agencji asekuracyjnych, za pośrednictwem których Towarzystwo udziela pożyczek, daje również rękojmię nietylko spłacania rat pożyczkowych ale i należytego utrzymywania przyrządów pożarnych.

Utworzenie funduszu pożyczkowego według zgodnych zapatrywań członków komisji, będzie dalej podstawą do systematycznej organizacji straży pożarnych po gminach; nie oczekując bowiem inicjatywy ze strony poszczególnych gmin, będzie można przeprowadzać stopniowo całymi powiatami organizację straży we wszystkich gminach. Taka jednoczesna akcja w danym okręgu obudzi nietylko żywszy interes miejscowych czynników, ale ułatwi znacznie zadanie organizacyjne, gdyż nie będzie się rozpraszać, a ułatwi zarazem możliwość zbiorowego wyćwiczenia i pouczenia powstających straży, nadto zaś ułatwiony będzie nadzór nad utrzymaniem przyrządów pożarnych i lustrowanie czynności straży.

Uznawszy zasadniczo potrzebę i korzyści utworzenia funduszu pożyczkowego, rozpatrywała komisja szczegóły odnoszące się do dysponowania funduszem, możliwości korzystania z niego i sposobu udzielania pożyczek a wynikiem tego są uchwalone przez komisję wnioski:

1. Starać się u Wysokiego Sejmu o uchwalenie funduszu pożyczkowego w wysokości 100.000 kor. na zakupno sikawek dla gmin i straży pożarnych przez wstawianie na ten cel do budżetu krajowego po 10.000 kor. przez lat 10.

2. Funduszem tym będzie zarządzać i dysponować Wydział krajowy, w szczególności będzie on decydował w każdym poszczególnym wypadku o udzieleniu pożyczek jak i w ogóle o podjęciu akcyi organizacyjnej.

3. Organem doradczym Wydziału krajowego ze stanowiska fachowego będzie Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, ze stanowiska zaś znajomości stosunków i potrzeb miejscowych, Wydziały powiatowe i Zarząd Kółek rolniczych; uznano bowiem, że organizacja Kółek może sprawie oddać wielkie usługi.

4. Za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych i Kółek rolniczych będą udzielane pożyczki gminom i Kółkom rolniczym, tym ostatnim za poręką zasługujących na kredyt członków odnośnego Kółka.

5. Wysokość udzielać się mających pożyczek będzie zawisła od fachowego ocenienia co do jakości potrzebnej sikawki, pożyczka nie powinna jednak przekraczać z reguły 500 koron.

6. Dla uniknięcia kosztów nie należałoby żądać zeznawania skryptu we formie aktu notaryalnego.

7. Pożyczki będą spłacalne w ciągu 5 lat, zazwyczaj w dziesięciu równych ratach półrocznych.

8. Ażeby fundusz nie stał się biernym, będą pożyczki oprocentowane na 4% od każdorazem dłużnego kapitału.

9. W razie nieuiszczenia raty w terminie zapadłości, będą dłużnicy obowiązani opłacać 6% odsetki zwłoki.

10. W razie zaś stwierdzenia, że zakupione sikawki nie są należycie utrzymane, będą dłużnicy obowiązani opłacać zamiast zwyczajnych 4% odsetek 6% odsetki od dłużnego kapitału jako poenale.

Podzielając w zupełności zapatrywania i intencje ankiety, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia jej wnioski jako swoje własne z tym dodatkiem, że Wydział krajowy w miarę rozwoju akcji organizacyjnej w rozmaitych częściach kraju, będzie mianował swoich delegatów, którzy niezależnie od kontroli wykonywanej przez Związek strażacki, Kółka rolnicze i Wydziały powiatowe będą sprawowali nadzór nad należytem utrzymaniem zakupionych przyrządów oraz nad funkcyonowaniem straży.

Zarazem postanowił Wydział krajowy uchwałą swoją z 3. lipca 1903 ponowić swój projekt z r. 1899 o ustawowe opodatkowanie czynnych w kraju naszym Towarzystw asekuracyjnych na rzecz obrony pożarnej, na razie nie przedkłada jednak Wysokiemu Sejmowi tego projektu, zarządził bowiem dalsze badanie i uzupełnienie sprawy w sposób żądany przez Sejmową Komisję administracyjną w jej sprawozdaniu do l. s. 1408,99 Aleg. 268.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm ustanawia fundusz pożyczkowy w kwocie 100.000 koron na zakupno sikawek.

2. Z funduszu tego będą udzielane 4% pożyczki gminom i strażom pożarnym zorganizowanym przez Kółka rolnicze.

3. Zarząd funduszu pożyczkowego będzie sprawować Wydział krajowy, który określi zarazem szczegółowe warunki zaciągania i spłaty pożyczek.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na utworzenie powyższego funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek wstawiał do budżetu funduszu krajowego przez lat dziesięć począwszy od 1. stycznia 1905 po 10.000 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

